Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2020. gada 14. oktobrī[1]

**Lieta C-469/19**

***All in One Star Ltd***

(*Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas vēlas dibināt filiāli citā dalībvalstī – Reģistrēšana komercreģistrā – Uzņemošās dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru tiek pieprasīts norādīt pamatkapitāla vai līdzīgas vērtības apmēru, kā arī noteiktus paziņojumus no vadītāja

## I. Ievads

1. Abi *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) uzdotie prejudiciālie jautājumi iekļaujas Tiesas judikatūrā par dalībvalstī reģistrētas sabiedrības filiāles dibināšanu citā dalībvalstī un uzņemošās dalībvalsts rīcības brīvību attiecībā uz šādu dibināšanu. Tādējādi šie jautājumi ir spriedumu *Centros*[2] un *Inspire Art*[3] turpinājums.

2. Saskaņā ar Tiesas lūgumu šajos secinājumos tiks analizēts tikai otrais prejudiciālais jautājums. Tas attiecas uz saskaņā ar Vācijas tiesībām citas dalībvalsts sabiedrības vadītājam noteiktajiem pienākumiem sniegt apliecinājumu, ka attiecībā uz viņu nepastāv nekādi šķēršļi viņa iecelšanai amatā un ka tostarp notārs viņu ir informējis par pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai, kas pārvalda reģistru. Šajā kontekstā iesniedzējtiesa jautā, vai šie pienākumi atbilst Savienības tiesībām.

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 Spriedums, 1999. gada 9. marts (C-212/97, EU:C:1999:126).

3 Spriedums, 2003. gada 30. septembris (C-167/01, EU:C:2003:512).

## II. Atbilstošās tiesību normas

### *A. Savienības tiesības*

3. Direktīvas (ES) 2017/1132[4] 29. panta "Dokumentu un ziņu, kas attiecas uz filiāli, nodošana atklātībā", kas ir ietverts šīs direktīvas I sadaļas III nodaļas 2. iedaļā "Atklātībā nodošanas noteikumi, kas ir piemērojami citu dalībvalstu sabiedrību filiālēm", 1. punktā ir noteikts:

"Dokumentus un ziņas, kas attiecas uz tādu filiāli, kuru dalībvalstī atvērusi tāda veida sabiedrība, kas minēta II pielikumā, un uz kuru attiecas citas dalībvalsts tiesību akti, nodod atklātībā saskaņā ar 16. pantu, ievērojot filiāles dalībvalsts tiesību aktus."

4. Saskaņā ar Direktīvas 2017/1132 II pielikumu attiecībā uz Apvienoto Karalisti "compan[y] incorporated with limited liability" ir viena no sabiedrību formām, kuras minētas tostarp šīs direktīvas 29. panta 1. punktā.

5. Direktīvas 2017/1132 30. pantā "Dokumenti un ziņas, kas ir jānodod atklātībā" ir noteikts:

"1. Obligātā nodošana atklātībā, kas paredzēta 29. pantā, attiecas tikai uz šādiem dokumentiem un ziņām:

a) filiāles adrese;

b) filiāles darbība;

c) reģistrs, kurā glabājas 16. pantā minētā lieta, kopā ar reģistrācijas numuru minētajā reģistrā;

d) sabiedrības nosaukums un juridiskā forma, un filiāles nosaukums, ja tas atšķiras no sabiedrības nosaukuma;

e) ziņas par tām personām, to iecelšanu amatā un atbrīvošanu no amata, kuras ir pilnvarotas pārstāvēt sabiedrību darījumos ar trešām personām un tiesvedībās:

   – [..]

f) – sabiedrības darbības izbeigšana, likvidatoru iecelšana, ziņas par viņiem un viņiem piešķirtām pilnvarām un likvidācijas izbeigšana saskaņā ar sabiedrības atklātībā nodotajiem datiem, kā paredzēts 14. panta h), j) un k) punktā,

   – maksātnespējas procedūras, tiesas rīkojumi, mierizlīgumi un līdzīgas procedūras, kas attiecas uz sabiedrību;

g) grāmatvedības dokumenti saskaņā ar 31. pantu;

h) filiāles slēgšana.

[4] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2017. gada 14. jūnijs) attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem (OV 2017, L 169, 46. lpp.).

2. Dalībvalsts, kurā ir atvērta filiāle, var prasīt nodot atklātībā, kā minēts 29. pantā:

[..]

b) inkorporēšanas dokument[us] un, ja tie ir atsevišķā dokumentā, – statūt[us] saskaņā ar 14. panta a), b) un c) punktu, kopā ar minēto dokumentu grozījumiem;

[..].”

## *B. Vācijas tiesību akti*

### *1. Komerclikums*

6. *Handelsgesetzbuch* (Komerclikums, turpmāk tekstā – “*HGB*”) 13.e pantā “Kapitālsabiedrību, kuru juridiskā adrese ir ārvalstīs, filiāles” ir paredzēts:

“(1) [..] kapitālsabiedrību ar ierobežotu atbildību, kuru juridiskā adrese ir ārvalstīs, filiālēm [..] tiek piemērotas šādas papildu tiesību normas.

[..]

(3) [..] Attiecībā uz sabiedrības likumiskajiem pārstāvjiem likuma par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību [..] 6. panta 2. punkta otrā un trešā teikuma noteikumi pēc analoģijas ir piemērojami filiālei.

[..]”

7. *HGB* 13.g panta “Sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kuru juridiskā adrese ir ārvalstīs, filiāles” 1.–3. punktā ir noteikts:

“(1) Sabiedrību ar ierobežotu atbildību, kuru juridiskā adrese ir ārvalstīs, filiālēm tiek piemērotas šādas papildu tiesību normas.

(2) Paziņojumam par reģistrāciju pievieno apliecinātu sabiedrības dibināšanas līguma kopiju un, ja šis līgums nav sagatavots vācu valodā, – apliecinātu tulkojumu vācu valodā. Ir jāpiemēro likuma par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību 8. panta 1. punkta 2. apakšpunkts un 3. un 4. punkts. [..]

(3) Reģistrējot filiāles dibināšanu, ir jānorāda arī likuma par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību 10. pantā paredzētās ziņas [..].”

### *2. Likums par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību*

8. Saskaņā ar *Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung* (Likums par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību, *RGBl.* 1898, 846. lpp., redakcijā, kas piemērojama pamatlietā; turpmāk tekstā – “*GmbHG*”) 6. panta 2. punktu:

“Tikai fiziska persona ar neierobežotu darījumspēju var būt vadītājs. Vadītājs nedrīkst būt persona [..],

2. kurai ar tiesas lēmumu vai ar administratīvas iestādes izpildāmu lēmumu ir aizliegts darboties noteiktā profesijā, profesiju nozarē, amatniecībā vai amatniecības nozarē, ja sabiedrības mērķis daļēji vai pilnībā sakrīt ar šī aizlieguma priekšmetu;

3. kura ir notiesāta par to, ka ar nodomu ir izdarījusi vienu vai vairākus [*GmbHG* 6. panta 2. punkta otrā teikuma 3. punkta a)–e) punktā minētus] noziedzīgus nodarījumus.

Otrā teikuma 3. punkts pēc analoģijas ir piemērojams gadījumā, ja notiesāšana ir notikusi ārvalstīs par nodarījumu, kas ir pielīdzināms otrā teikuma 3. punktā minētajiem nodarījumiem."

9. *GmbHG* 8. panta "Paziņojuma saturs" 3. punktā ir paredzēts:

"Paziņojumā vadītājiem ir jāsniedz apliecinājums, ka viņu iecelšanai amatā nepastāv nekādi šķēršļi 6. panta 2. punkta otrā teikuma 2. un 3. apakšpunkta un trešā teikuma izpratnē un ka viņi ir informēti par pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai. Informāciju *Bundeszentralregistergesetz* (Likums par centrālo reģistru) 53. panta 2. punkta izpratnē var sniegt rakstveidā; to var sniegt arī notārs, ārvalstīs iecelts notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis."

10. Saskaņā ar *GmbHG* 82. panta 1. punkta 5. apakšpunktu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar naudas sodu tiek sodīta persona, kas nepatiesu deklarāciju iesniegusi "sabiedrības ar ierobežotu atbildību vadītāja vai ārvalsts juridiskās personas vadītāja statusā, sniedzot apliecinājumu saskaņā ar 8. panta 3. punkta pirmo teikumu".

*3. Likums par centrālo reģistru*

11. 1984. gada 21. septembra *Bundeszentralregistergesetz* (Likums par centrālo reģistru, *BGBl.* 1985 I, 195. un 1229. lpp.) 53. pantā "Nodošana atklātībā notiesāšanas gadījumā" redakcijā, kas piemērojama kopš 2017. gada 29. jūlija (turpmāk tekstā – "*BZRG*"), ir noteikts:

"(1) Notiesātie var paziņot, ka nav notiesāti, un viņiem nav pienākuma atklāt faktus, kas ir pamatā viņu notiesājošajam spriedumam, ja notiesājošais spriedums

1. nav jāiekļauj apliecinājumā par morāles principu ievērošanu vai tas ir jānorāda tikai 32. panta 3. un 4. punktā minētajā sertifikātā; vai

2. ir jādzēš.

(2) Ja tiesām vai iestādēm ir neierobežotas tiesības pieprasīt informāciju, notiesātie, kuri par to ir informēti, nevar izmantot tiesības, kas izriet no 1. punkta 1. apakšpunkta."

## III. Fakti, tiesvedība Tiesā un prejudiciālie jautājumi

12. *All in One Star Ltd* ir akciju sabiedrība ar ierobežotu atbildību (*private company limited by shares*), kura tika reģistrēta 2013. gadā *Companies House* komercreģistrā Kārdifā (Apvienotā Karaliste) un kuras juridiskā adrese ir Lielajā Bukhamā [*Great Bookham*] (Apvienotā Karaliste).

13. 2014. gadā *All in One Star* lūdza *Amtsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas pirmās instances tiesa, Vācija) kā tiesu, kas pārvalda reģistru, reģistrēt komercreģistrā filiāli.

14. Ar pagaidu lēmumu tiesa, kas pārvalda reģistru, tai paziņoja, ka reģistrācijas pieteikums tiek noraidīts, pamatojoties it īpaši uz to, ka, pirmkārt, nav norādīta pamatkapitāla summa un, otrkārt, ka, lai gan sabiedrības vadītājs un vienīgais dalībnieks savā pieteikumā ir apliecinājis, ka attiecībā uz viņu nepastāv nekādi šķēršļi viņa iecelšanai amatā *GmbHG* 6. panta 2. punkta otrā teikuma 2. un 3. punkta un trešā teikuma izpratnē, viņš nav apliecinājis, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis ir viņu informējis par viņa pienākumu sniegt šajā ziņā neierobežotu informāciju tiesai. *All in One Star* pārsūdzēja šo lēmumu.

15. Ar 2017. gada 8. augusta rīkojumu *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Federālās zemes Augstākā tiesa Frankfurtē pie Mainas, Vācija) noraidīja *All in One Star* prasību par šiem tiesas, kas pārvalda reģistru, konstatējumiem.

16. Tad *All in One Star* iesniedza apelācijas sūdzību *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa). Šī tiesa uzskata, ka strīda, kuru tā izskata, risinājums ir atkarīgs no Direktīvas 2017/1132 30. panta un LESD 49. un 54. panta interpretācijas.

17. Iesniedzējtiesa uzskata, ka ārvalstu sabiedrības filiāles reģistrāciju Vācijas komercreģistrā reglamentē *HGB* 13.d un nākamie panti. Kā akciju sabiedrību ar ierobežotu atbildību (*private company limited by shares*) *All in One Star* varētu pielīdzināt Vācijas sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*) – tādējādi tiesību normas, kas piemērojamas šāda veida sabiedrībai, pēc analoģijas ir piemērojamas *All in One Star* Vācijas filiāles reģistrācijai.

18. Šajā kontekstā šādas filiāles reģistrēšana saskaņā ar *HGB* 13.g panta 3. punktu, lasot to kopā ar *GmbHG* 8. panta 3. punktu, paredz, ka sabiedrības vadītājam reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas brīdī ir jāsniedz apliecinājums, ka attiecībā uz viņu nepastāv neviens no *GmbHG* 6. panta 2. punkta otrā teikuma 2. un 3. punktā un trešajā teikumā paredzētajiem šķēršļiem viņa iecelšanai amatā. Turklāt saskaņā ar *HGB* 13.g panta 2. punkta otro teikumu, lasot to kopā ar *GmbHG* 8. panta 3. punktu, vadītājam ir arī jāsniedz apliecinājums, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis viņu ir informējis par viņa pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai.

19. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka pienākuma sniegt šādu apliecinājumu mērķis ir atvieglot reģistrācijas un kontroles procedūru, ko īsteno tiesa, kas pārvalda reģistru. Tā piebilst, ka tiesa, kas pārvalda reģistru, principā var pieprasīt jebkādu neierobežotu informāciju. *BZRG* 53. panta 2. punktā ir pievienots priekšnosacījums, ka ieinteresētajai personai ir jābūt informētai par tās pienākumu sniegt tiesai neierobežotu informāciju. Ja ieinteresētā persona par to nav informēta, tai būtu tiesības paziņot, ka noteiktos gadījumos tā ir atbrīvota no jebkāda kriminālsoda. Savukārt pienākumi, kas izriet no Vācijas tiesībām, nekādi neietekmē pašu amatu, ko vadītājs ieņem saskaņā ar ārvalstu sabiedrību tiesībām, kas viņam ir piemērojamas, bet liedz vadītājam kā šīs sabiedrības institūcijai pieprasīt filiāles reģistrāciju Vācijā.

20. Turklāt *All in One Star* pilnvarotais pārstāvis *ad litem* apelācijas tiesvedībā paziņoja, ka saskaņā ar *GmbHG* 8. panta 3. punktu tas bija informējis *All in One Star* vadītāju, pirms pēdējais minētais bija iesniedzis filiāles reģistrācijas pieteikumu, par viņa pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai, kas pārvalda reģistru. Iesniedzējtiesa norāda, ka apliecinājums ir jāsniedz vadītājam pašam personiski, kurš ir pienācīgi informēts, un tam ir jābūt noformētam apliecinātā dokumentā.

21. Šajā kontekstā iesniedzējtiesa uzskata – ja pienākums sniegt apliecinājumu saskaņā ar *HGB* 13.g panta 2. punkta otro teikumu, lasot to kopā ar *GmbHG* 8. panta 3. punktu, ietilptu Direktīvas 2017/1132 piemērošanas jomā, tas būtu pretrunā šai direktīvai. Šī tiesa norāda, ka, pieņemot šīs valsts tiesību normas, Vācijas likumdevējs ir uzskatījis, ka uz tām neattiecas tobrīd spēkā esošās Direktīvas 89/666/EEK [5] piemērošanas joma.

22. Ja uz šo pienākumu sniegt apliecinājumu neattiektos Direktīva 2017/1132, rastos jautājums par tā saderību ar primārajām tiesībām un it īpaši ar LESD 49. un 54. pantā garantēto brīvību veikt uzņēmējdarbību. Šajā ziņā iesniedzējtiesa it īpaši jautā, vai minētais pienākums nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu ar to izvirzīto mērķi. Pirmkārt, tā kā šis pats pienākums attiecas arī uz ārvalstu sabiedrībām, kuru vadītāji ir ārvalstnieki, nevar gaidīt, ka šādām sabiedrībām ir padziļinātas zināšanas par Vācijas tiesību normām, kas attiecas uz šķēršļiem sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā. Tādējādi šiem ārvalstu vadītājiem būtu ļoti grūti sniegt patiesībai atbilstošu apliecinājumu. Otrkārt, tā kā nav konkrēti norādīti iemesli, [kuri kalpo par pamatu,] lai noraidītu personas piemērotību būt par vadītāju, attiecīgais pienākums kalpojot vienīgi, lai novērstu to, ka sabiedrības pārstāvji, kas saskaņā ar valsts tiesībām nav piemēroti, veic iespējamu ļaunprātīgu brīvības veikt uzņēmējdarbību izmantošanu un krāpšanu.

23. Šādos apstākļos *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar Direktīvas 2017/1132 30. pantu netiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, lai reģistrētu komercreģistrā citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību filiāli, ir jānorāda pamatkapitāla vai līdzīgas kapitāla vērtības apmērs?

2) a) Vai ar Direktīvas 2017/1132 30. pantu netiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru sabiedrības vadītājam, iesniedzot pieteikumu par citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību filiāles reģistrēšanu komercreģistrā, ir jāgarantē, ka attiecībā uz tā personu nav noteikts iecelšanas amatā aizliegums saskaņā ar valsts tiesībām tiesas vai iestādes noteikta aizlieguma veikt tādu profesionālu darbību vai nodarboties ar tādu komercdarbību, kas pilnībā vai daļēji sakrīt ar sabiedrības uzņēmējdarbības priekšmetu, formā vai notiesājoša sprieduma par konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir stājies spēkā, formā un ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis ir to informējis šajā ziņā par pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai?

b) Ja uz otrā jautājuma a) daļu atbilde ir noliedzoša:

vai ar LESD 49. un 54. pantu netiek pieļauts valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru sabiedrības vadītājam, iesniedzot pieteikumu par citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību filiāles reģistrēšanu komercreģistrā, ir jāsniedz šāda garantija?"

24. Rakstveida apsvērumus iesniedza *All in One Star*, Vācijas valdība, kā arī Eiropas Komisija. Šie paši lietas dalībnieki arī rakstveidā atbildēja uz Tiesas uzdotajiem jautājumiem, jo tā nolēma pieņemt nolēmumu, nerīkojot tiesas sēdi.

[5] Padomes Vienpadsmitā direktīva (1989. gada 21. decembris) par informācijas sniegšanas prasībām attiecībā uz filiālēm, ko kādā dalībvalstī atvērušas noteiktu veidu sabiedrības, uz kurām attiecas citas valsts tiesību akti (OV 1989, L 395, 36. lpp.).

## IV. Otrā prejudiciālā jautājuma analīze

25. Ar otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai ar Direktīvas 2017/1132 30. pantu vai LESD 49. un 54. pantu netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, iesniedzot pieteikumu par citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību filiāles reģistrēšanu komercreģistrā, personai, kas vēlas būt reģistrēta kā šīs filiāles vadītājs, ir jāsniedz apliecinājums, pirmkārt, ka attiecībā uz viņu nepastāv nekādi no šīs valsts tiesībām izrietoši šķēršļi viņas iecelšanai vadītāja amatā un, otrkārt, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis viņu ir informējis par viņas pienākumu šajā ziņā sniegt neierobežotu informāciju tiesai, kas pārvalda reģistru.

26. Ir jānorāda, ka šis prejudiciālais jautājums sastāv no divām daļām: pirmā attiecas uz Vācijas tiesībās noteikto pienākumu vērtējumu, ņemot vērā Direktīvu 2017/1132, un otrā – uz šo pienākumu vērtējumu, ņemot vērā LESD 49. un 54. pantu.

27. Šajā kontekstā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu formulējums var likt domāt, ka otrā jautājuma otrā daļa rodas tikai tad, ja atbilde uz šī jautājuma pirmo daļu ir noliedzoša. Taču no šī lūguma pamatojuma izriet, ka jautājuma otrā daļa tiek uzdota gadījumā, ja šie pienākumi neietilpst Direktīvas 2017/1132 piemērošanas jomā. Proti, valsts tiesību normas, kas reglamentē jautājumus, kuri ietilpst direktīvas piemērošanas jomā, ir jāizvērtē, ņemot vērā šo direktīvu, bet tiesību normas, kas reglamentē jautājumus, kuri neietilpst tās piemērošanas jomā, ir jāizvērtē, ņemot vērā primārās tiesības [6].

28. Ņemot vērā iepriekš minēto, vispirms izvērtējot otrā prejudiciālā jautājuma pieņemamību (A iedaļa), es izvērtēšu abas šī jautājuma daļas iesniedzējtiesas noteiktajā secībā (B un C iedaļa).

### *A. Par pieņemamību*

29. Lai gan lietas dalībnieki nav apšaubījuši prejudiciālo jautājumu pieņemamību, man šķiet lietderīgi izvērtēt šo aspektu attiecībā uz otro prejudiciālo jautājumu.

30. No tā formulējuma var secināt, ka šis otrais jautājums attiecas uz diviem pienākumiem – un diviem apliecinājumiem, kuri jāsniedz, lai izpildītu šos pienākumus –, kas ir piemērojami, ja vienā dalībvalstī dibināta sabiedrība vēlas izveidot filiāli citā dalībvalstī. Pirmais pienākums ir sniegt apliecinājumu, ka attiecībā uz šīs sabiedrības vadītāju nepastāv nekādi no Vācijas tiesībām izrietoši šķēršļi viņa iecelšanai amatā, un otrais – sniegt apliecinājumu, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis viņu ir informējis par pienākumu sniegt neierobežotu informāciju par šādiem šķēršļiem tiesai, kas pārvalda reģistru.

31. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izriet, ka filiāles reģistrācijas pieteikumā *All in One Star* vadītājs ir apliecinājis, ka uz viņu neattiecas neviens no tiesību aktos minētajiem šķēršļiem viņa iecelšanai amatā. Taču viņš nav sniedzis apliecinājumu, ka viņš ir informēts par pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai, kas pārvalda reģistru.

32. Līdz ar to otrā jautājuma pieņemamība var radīt šaubas, ciktāl tas attiecas uz pirmo pienākumu. Tomēr, neinterpretējot valsts tiesības, nav iespējams noteikt, vai, tā kā apliecinājums attiecībā uz otro pienākumu nepastāv, var uzskatīt, ka pirmais pienākums pamatlietā ir izpildīts pienācīgi.

[6] Skat. spriedumu, 2003. gada 30. septembris, *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 73. punkts).

33. Jebkurā gadījumā no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka vienīgi valsts tiesai, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai tā varētu izspriest lietu, gan tas, cik atbilstīgi ir jautājumi, ko tā uzdod Tiesai[7]. Tādēļ es uzskatu, ka otrais jautājums ir pieņemams.

## *B. Valsts tiesiskais regulējums, ņemot vērā Direktīvu 2017/1132*

34. Ar otrā jautājuma pirmo daļu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvai 2017/1132 neatbilst abi pienākumi, kas piemērojami, ja dalībvalstī dibināta sabiedrība vēlas izveidot filiāli Vācijā. Kā es jau skaidroju šo secinājumu 27. punktā, lai novērtētu šos pienākumus, ņemot vērās Direktīvu 2017/1132, vispirms ir jānosaka, vai šī direktīva uz tiem attiecas. Šajā kontekstā, pirms tiek izvērtēta Direktīvas 2017/1132 piemērošanas joma *ratione materiae*, ir jānoskaidro, vai šī direktīva ir piemērojama pamatlietai *ratione temporis*.

### *1. Par piemērošanas jomu "ratione temporis"*

35. Iesniedzējtiesa norāda, ka prasītāja tika reģistrēta 2013. gadā Apvienotajā Karalistē un 2014. gadā iesniedza Vācijas komercreģistrā filiāles reģistrācijas pieteikumu. Tā uzsver, ka apelācijas tiesvedība tika ierosināta pirms Direktīvas 2017/1132 stāšanās spēkā 2017. gada 20. jūlijā[8]. Tomēr šī tiesa atzīmē, ka apelācijas tiesvedībā tai ir jāpiemēro tiesības, kas bija spēkā tās sprieduma pasludināšanas dienā, un it īpaši tiesību normas, ar kurām ir transponēta Direktīva 2017/1132.

36. Balstoties uz šo pieeju, atbildot uz Tiesas jautājumu, prasītāja un Vācijas valdība, tāpat kā iesniedzējtiesa, norāda, ka saskaņā ar Vācijas judikatūru tādā tiesvedībā kā pamatlietā ir jāpiemēro tiesiskais regulējums, kas bija spēkā dienā, kad tika pasludināts spriedums par apelācijas sūdzību.

37. Taisnība, ka spriedumā *I.G.I.*[9]Tiesa uzskatīja – tā kā visi pamatlietas fakti ir norisinājušies pirms Direktīvas 2017/1132 stāšanās spēkā, konkrētajā gadījumā bija jāpiemēro iepriekšējā direktīva. Tiesa pauda tādu pašu apsvērumu spriedumā lietā *Miravitlles Ciurana* u.c.[10]. Šie apsvērumi var likt domāt, ka Direktīva 2017/1132 nav piemērojama arī pamatlietā.

38. Tomēr ir jānorāda, pirmkārt, ka abi iepriekš minētie spriedumi attiecas uz tiesisko regulējumu, kas piemērojams faktiem, kuri notikuši pirms prasības celšanas[11]. Savukārt šajā lietā runa ir par tiesisko regulējumu, kas piemērojams filiāles reģistrācijai, un būtībā tieši reģistrācijas laikā piemērotie nosacījumi ir šīs pamatlietas priekšmets. Šādos apstākļos, ņemot vērā iesniedzējtiesas un lietas dalībnieku saskaņotos skaidrojumus attiecībā uz tiesisko regulējumu, kas saskaņā ar Vācijas tiesībām ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, es otro jautājumu izvērtēšu no Direktīvas 2017/1132 viedokļa.

7 Spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, *Raiffeisen Bank* un *BRD Groupe Societé Générale* (C-698/18 un C-699/18, EU:C:2020:537, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

8 Skat. Direktīvas 2017/1132 167. pantu.

9 Skat. spriedumu, 2020. gada 30. janvāris (C-394/18, EU:C:2020:56, 38. punkts).

10 Skat. spriedumu, 2017. gada 14. decembris (C-243/16, EU:C:2017:969, 3. un 9. punkts).

11 Proti, 2020. gada 30. janvāra spriedums lietā *I.G.I.* (C-394/18, EU:C:2020:56, 38. punkts) attiecas uz *actio pauliana*, kas vērsta pret sadalīšanas darījumu, bet 2017. gada 14. decembra spriedums lietā *Miravitlles Ciurana* u.c. (C-243/16, EU:C:2017:969, 3. un 9. punkts) attiecas uz prasību par atbildību, kas pamatota ar darba samaksas prasījumu.

39. Otrkārt, kā minēts Direktīvas 2017/1132 1. apsvērumā, tā kodificē direktīvas sabiedrību tiesību jomā. Šīs kodifikācijas rezultātā Direktīvas 89/666 2. pants tika aizstāts ar Direktīvas 2017/1132 30. pantu, negrozot tā būtību. Direktīvas 2017/1132 166. pantā ir precizēts, ka Direktīvas 89/666 atcelšana neskar dalībvalstu pienākumus attiecībā uz direktīvu sabiedrību tiesību jomā transponēšanu. Šajā tiesību normā turklāt ir norādīts, ka atsauces uz atceltajām direktīvām uzskata par atsaucēm uz Direktīvu 2017/1132.

40. Visbeidzot, treškārt, apsvērumu par Direktīvas 2017/1132 piemērošanu *ratione temporis* pamatlietai neliek apšaubīt tas, ka šajā direktīvā pa to laiku ar Direktīvu 2019/1151 ir izdarīti vairāki grozījumi, uz kuriem lietas dalībnieki atsaucas, lai noteiktu saskaņā ar Direktīvu 2017/1132 piemērojamā tiesiskā regulējuma saturu. Vācijas valdība šajā kontekstā paskaidro, ka Vācijas tiesībās Direktīvā 2017/1132 ar Direktīvu (ES) 2019/1151[12] izdarīto grozījumu piemērošana pamatlietā nevar tikt ierosināta, jo šīs pēdējās minētās direktīvas 2. pantā paredzētie atbilstošie transponēšanas termiņi vēl nav beigušies. Turklāt ir jānorāda, ka atšķirībā no Direktīvas 2017/1132, kas joprojām neskar dalībvalstu pienākumus agrāko direktīvu transponēšanas jomā, ar Direktīvu 2019/1151 ir noteikti transponēšanas datumi grozījumiem, kas ar to ieviesti.

41. Līdz ar to tagad ir jānosaka, vai Direktīva 2017/1132 ir piemērojama *ratione materiae* pamatlietā.

### *2. Par piemērošanas jomu "ratione materiae"*

42. Direktīvas 2017/1132 1. pantā ir noteikts, ka tajā ir paredzēti pasākumi tostarp attiecībā uz atklātības prasībām attiecībā uz filiālēm, ko dalībvalstī atvērušas noteiktu veidu sabiedrības, uz kurām attiecas citas dalībvalsts tiesību akti[13]. Tiesību normas, kas attiecas uz šiem pasākumiem, ir iekļautas šīs direktīvas I sadaļas III nodaļas 2. iedaļā "Atklātībā nodošanas noteikumi, kas ir piemērojami citu dalībvalstu sabiedrību filiālēm".

43. Šajā kontekstā saskaņā ar Direktīvas 2017/1132 29. panta 1. punktu dokumentus un ziņas, kas attiecas uz tādu filiāli, kuru dalībvalstī atvērusi tāda veida sabiedrība, kas minēta II pielikumā, un uz kuru attiecas citas dalībvalsts tiesību akti, nodod atklātībā, ievērojot filiāles dalībvalsts tiesību aktus. Iesniedzējtiesa norāda, ka prasītāja kā *private company limited by shares* ir viena no Apvienotās Karalistes sabiedrībām, kuras minētas Direktīvas 2017/1132 II pielikumā (*companies incorporated with limited liability*). Līdz ar to, kā šajā gadījumā uzskata iesniedzējtiesa, uz dokumentiem un ziņām par prasītājas filiāli attiecas šīs direktīvas 2. iedaļas atklātībā nodošanas noteikumi, tostarp tie, kas ir paredzēti tās 30. pantā.

44. Tomēr rodas jautājums, vai apliecinājumi, kas saistīti ar Vācijas tiesībās paredzētajiem pienākumiem, ir dokumenti vai ziņas, uz kuriem attiecas Direktīvas 2017/1132 29. un nākamajos pantos paredzētais nodošanas atklātībā pienākums.

[12] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2019. gada 20. jūnijs), ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132 attiecībā uz digitālo rīku un procesu izmantošanu sabiedrību tiesībās (OV 2019, L 186, 80. lpp.).

[13] Jānorāda, ka vismaz līdz izstāšanās līgumā noteiktā pārejas perioda beigām Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības neietekmē Direktīvas 2017/1132 piemērojamību pamatlietā. Šīs direktīvas piemērošanas nolūkā prasītāja joprojām ir jāuzskata par citas dalībvalsts sabiedrību.

*a) Lietas dalībnieku nostāja*

45. Prasītāja norāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2017/1132 30. panta 1. punkta e) apakšpunktu, reģistrējot filiāli komercreģistrā, ir jānodod atklātībā ziņas par tām personām, to iecelšanu amatā un atbrīvošanu no amata, kuras ir pilnvarotas pārstāvēt sabiedrību. Tā no šīs tiesību normas secina, ka Direktīva 2017/1132 izsmeļoši reglamentē personīgo informāciju par vadītājiem. Šādu interpretāciju apstiprinot šīs direktīvas 8. apsvērums, saskaņā ar kuru [sabiedrības pamatdokumentiem] vajadzētu būt pieejamiem, lai trešās personas varētu iepazīties ar ziņām par personām, kuras ir pilnvarotas uzņemties saistības sabiedrības vārdā.

46. Savukārt Vācijas valdība uzskata, ka no Direktīvas 2017/1132 30. panta 1. punkta e) apakšpunkta, interpretējot to *a contrario*, izriet, ka šī direktīva attiecas tikai uz sabiedrības pārstāvja identitāti, viņa iecelšanu amatā un atbrīvošanu no amata. Turklāt šī valdība uzskata, ka pienākums sniegt apliecinājumu par to, ka vadītājs ir pienācīgi informēts par viņa pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai, kas pārvalda reģistru, attiecas uz to uzņēmumu reģistra procedūras daļu, kas attiecas uz filiāles reģistrāciju. Šis pienākums ir paredzēts procesuālajā normā.

47. Izmantojot tādu pašu pieeju, Komisija norāda, ka apliecinājums, kas jāsniedz attiecībā uz vadītāja personīgo piemērotību, ir uzskatāms nevis par filiāles noteicošo īpašību nodošanu atklātībā, bet gan par administratīvu un procesuālu nosacījumu, kas ir paredzēts Vācijas sabiedrību tiesībās.

*b) Vērtējums*

48. Lai sniegtu lietderīgu atbildi uz otrā prejudiciālā jautājuma pirmo daļu, ir jānosaka, vai Vācijas tiesībās noteiktie pienākumi ir nodošanas atklātībā pienākumi Direktīvas 2017/1132 30. panta izpratnē vai – kā to būtībā apgalvo Vācijas valdība un Komisija – sabiedrības vai tās filiāles izveidošanas vai reģistrācijas nosacījumi.

49. Šajā kontekstā no sprieduma *Inspire Art*[14] var gūt noderīgas atziņas.

50. No šī sprieduma izriet, pirmkārt, ka uz valsts tiesību normu, ar kuru ir noteikts pienākums uzņemošās valsts komercreģistrā norādīt vienīgā dalībnieka dzīvesvietu, attiecas Direktīvas 89/666 2. pants un līdz ar to uz to attiecas Direktīvas 2017/1132 30. pants. Proti, šajā spriedumā Tiesa uzskatīja, ka Direktīvas 89/666 2. pantam neatbilst tiesību norma, ar kuru sabiedrības, kas dibināta saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, filiālei ir paredzēts šāds pienākums, jo tas Direktīvā 89/666 nav paredzēts[15]. Lai Direktīva 89/666 būtu pretrunā šādam pienākumam, tam ir jāietilpst šīs direktīvas *ratione materiae* piemērošanas jomā.

51. Direktīvas 89/666 2. panta 1. punkta e) apakšpunktā bija paredzēts – kā pašlaik paredzēts Direktīvas 2017/1132 30. panta 1. punkta e) apakšpunktā –, ka nodošanas atklātībā pienākums attiecas uz dokumentiem un ziņām par to personu *identitāti*, viņu iecelšanu amatā un atbrīvošanu no amata, kuras ir pilnvarotas pārstāvēt sabiedrību darījumos ar trešajām personām un tiesvedībās. Šajā kontekstā saskaņā ar Direktīvas 2017/1132 8. un 16. apsvērumu nodošanas atklātībā pienākums ir paredzēts, lai aizsargātu trešās personas, kuras – ar filiāles starpniecību – veic darījumus ar sabiedrību. Principā informācija par sabiedrības pārstāvja dzīvesvietu nav

[14] Spriedums, 2003. gada 30. septembris (C-167/01, EU:C:2003:512).

[15] Spriedums, 2003. gada 30. septembris, *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 65. un 73. punkts).

lietderīga šo trešo personu aizsardzībai. Šādos apstākļos pārstāvja dzīvesvietas nodošana atklātībā, lai gan tā attiecas uz pārstāvi un kā nodošanas atklātībā pienākums ietilpst Direktīvu 89/666 un 2017/1132 piemērošanas jomā, pati par sevi neļauj identificēt šo pārstāvi. Līdz ar to šo nodošanu atklātībā nevar pielīdzināt "identitātes [ziņu par personām]" nodošanai atklātībā šo direktīvu izpratnē.

52. Otrkārt, no sprieduma *Inspire Art*[16] izriet, ka Direktīva 89/666 savukārt nebija piemērojama valsts tiesību normām, ar kurām filiāles izveidošana uzņemošajā dalībvalstī tiek pakārtota atsevišķiem šajā dalībvalstī paredzētiem noteikumiem par sabiedrības dibināšanu. Tātad tāds pats secinājums ir jāizdara attiecībā uz Direktīvu 2017/1132.

53. Ja šajā lietā tiek transponētas sprieduma *Inspire Art*[17] atziņas, rodas šaubas par to, ka pienākumu sniegt apliecinājumu par apstākļiem, kuru dēļ sabiedrības pārstāvis var tikt atstādināts no amata, var pielīdzināt nodošanas atklātībā pienākumam. Proti, no *GmbHG* 6. panta 2. punkta izriet, ka šis apliecinājums attiecas uz apstākļiem, kas, it īpaši – izveidojot sabiedrību Vācijā, primāri nosaka personisko piemērotību tikt reģistrētam kā tās vadītājam. Turklāt attiecībā uz apliecinājumu tam, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis ir informējis vadītāju par viņa pienākumu sniegt neierobežotu informāciju tiesai, iesniedzējtiesa norāda, ka šāda apliecinājuma neesamības gadījumā "[nevar] veikt reģistrāciju komercreģistrā". Noteiktos apstākļos saistībā ar šī pēdējā minētā apliecinājuma sniegšanu ir arī paredzēta iespēja uzlikt kriminālsodu vadītājam. Līdz ar to tas, ka vadītājam tiek noteikts pienākums sniegt šos divus apliecinājumus, ir līdzīgs nevis tam, ka filiāles izveidošana uzņemošajā dalībvalstī ir pakārtota nodošanas atklātībā pienākumiem, bet gan tam, ka filiāles izveidošana ir pakļauta atsevišķiem noteikumiem, kas šajā dalībvalstī ir paredzēti attiecībā uz sabiedrības dibināšanu.

54. Turklāt apstākli, ka apliecinājumi par apstākļiem, kas saistīti ar personīgo piemērotību, neattiecas uz Direktīvas 2017/1132 priekšmetu, apstiprina arī Direktīva 2019/1151.

55. Kā norāda Vācijas valdība, ar Direktīvu 2019/1151 Direktīvā 2017/1132 tika ieviesti noteikumi par "atstādinātiem vadītājiem". Komisija savukārt atsaucas it īpaši uz Direktīvas 2017/1132, kas grozīta ar Direktīvu 2019/1151, 13.i panta 2. punktu, kurā ir paredzēts, ka "dalībvalstis var pieprasīt, lai personas, kas piesakās uz vadītāja amatu, apliecinātu, ka tās ir informētas par visiem apstākļiem, kuru rezultātā varētu notikt atstādināšana no amata attiecīgajā dalībvalstī", un ka "dalībvalstis var atteikties iecelt personu sabiedrības vai filiāles vadītāja amatā, ja minētā persona attiecīgajā brīdī ir atstādināta no vadītāja amata citā dalībvalstī".

56. Šajā kontekstā vienīgais ar Direktīvu 2019/1151 izdarītais grozījums Direktīvas 2017/1132 1. pantā, kurā ir definēts tās priekšmets[18], ir tāda teikuma iekļaušana, saskaņā ar kuru direktīvā ir paredzēti arī pasākumi attiecībā uz "noteikumiem par sabiedrību izveidi tiešsaistē, filiāļu reģistrāciju tiešsaistē un sabiedrību un filiāļu veiktu dokumentu un informācijas iesniegšanu tiešsaistē". No tā var secināt, ka Direktīvas 2017/1132, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2019/1151, 13.i pantā minētās valsts tiesību normas par apliecinājumiem, ko sniedz kandidāti uz vadītāja amatu attiecībā uz šķēršļiem sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, Savienības likumdevēja uztverē ir noteikumi par sabiedrību dibināšanu vai filiāļu reģistrāciju. Šis

16 Spriedums, 2003. gada 30. septembris (C-167/01, EU:C:2003:512, 65., 73., 101. un 105. punkts).

17 Spriedums, 2003. gada 30. septembris (C-167/01, EU:C:2003:512).

18 Skat. šo secinājumu 42. punktu.

likumdevējs uzskata, ka šādas tiesību normas, citējot Direktīvas 2017/1132 1. panta noteikumus to sākotnējā formulējumā, neattiecas uz "atklātības prasībām attiecībā uz filiālēm, ko dalībvalstī atvērušas noteiktu veidu sabiedrības, uz kurām attiecas citas valsts tiesību akti".

57. Līdz ar to ir jāuzskata, ka otrajā prejudiciālajā jautājumā minētie pienākumi neietilpst Direktīvas 2017/1132 *ratione materiae* piemērošanas jomā. Ņemot vērā šo secinājumu 27. punktā izklāstītos apsvērumus, tagad ir jāpārbauda, vai šie pienākumi ir saderīgi ar LESD 49. un 54. pantu.

### *C. Valsts tiesiskais regulējums, ņemot vērā brīvību veikt uzņēmējdarbību*

58. Pati iesniedzējtiesa uzskata, ka saskaņā ar Vācijas tiesībām uzliktie pienākumi citas dalībvalsts sabiedrības vadītājam, kas vēlas atvērt filiāli citā dalībvalstī, ierobežo brīvību veikt uzņēmējdarbību.

59. Šajā ziņā, kā norāda iesniedzējtiesa, valstu pasākumiem, kas var traucēt vai apgrūtināt ar primārajām tiesībām nodrošināto pamatbrīvību piemērošanu, ir jāatbilst četriem nosacījumiem, lai būtu ar tām saderīgi. Pirmkārt, šie pasākumi ir jāīsteno bez diskriminācijas, otrkārt, tiem jābūt attaisnotiem ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, treškārt, tiem jāspēj nodrošināt plānotā mērķa sasniegšanu, un, ceturtkārt, tie nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai [19].

60. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka, pēc Vācijas likumdevēja domām, pienākumi, kas attiecas uz otrajā prejudiciālajā jautājumā minētajiem apliecinājumiem, ir pamatoti ar primāru nepieciešamību aizsargāt tirdzniecību no sabiedrības pārstāvjiem, kuri nav piemēroti. Mērķis ir novērst to, ka personas, kuras saskaņā ar Vācijas tiesībām nav piemērotas, reģistrē filiāli Vācijā kā ārvalstu sabiedrības pārstāvji un tādējādi apiet šķēršļus, kas noteikti šajā dalībvalstī spēkā esošajai sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā. Iesniedzējtiesa norāda, ka, pēc tās domām, šie pienākumi atbilst primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, proti, kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzībai pret nepiemērotiem sabiedrības pārstāvjiem.

61. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka attiecīgie pienākumi pārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu paredzētos mērķus, jo ārvalsts sabiedrības vadītājiem ir noteikts pienākums sniegt apliecinājumu, kas ir papildināts ar krimināLsodu. No ārvalstu vadītājiem nevar prasīt, lai viņiem būtu padziļinātas zināšanas par valsts tiesībām, kas piemērojamas šķēršļiem viņu iecelšanai amatā.

62. Turklāt šādu prasību noteikšanas mērķis esot tikai preventīvi nodrošināt, lai, izveidojot filiāli, netiktu apieti Vācijas tiesībās paredzētie šķēršļi iecelšanai amatā. Tādējādi tiekot novērsta brīvības veikt uzņēmējdarbību ļaunprātīga izmantošana un krāpšana, ko pastrādājot sabiedrības pārstāvji, kuri saskaņā ar šīm tiesībām nav piemēroti. Tomēr, ņemot vērā spriedumu *Centros* [20], tas nevar attaisnot atteikumu reģistrēt filiāli.

[19] Spriedums, 2003. gada 30. septembris, *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 133. punkts).

[20] Spriedums, 1999. gada 9. marts, *Centros* (C-212/97, EU:C:1999:126, 38. punkts).

*1. Lietas dalībnieku nostāja*

63. Visi lietas dalībnieki atzīst, ka otrajā prejudiciālajā jautājumā minētie pienākumi, ņemot vērā LESD 49. un 54. pantu, ir brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums, tostarp arī prasītājas gadījumā, ja šie pienākumi neietilpst Direktīvas 2017/1132 piemērošanas jomā.

64. Prasītāja piekrīt iesniedzējtiesas nostājai un uzskata, ka šajā gadījumā runa ir par brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu, kurš pārsniedz to, kas ir nepieciešams mērķu sasniegšanai. Šajā ziņā Komisija apgalvo, ka attiecīgie apliecinājumi tiek pieprasīti, lai gan vadītājs jau ir atbilstoši iecelts par sabiedrības vadītāju citā dalībvalstī. Līdz ar to šim vadītājam ir vēlreiz jāiesniedz izziņas par viņa piemērotību vadītāja amatam. Tas pārkāpjot samērīguma principu, kas it īpaši ir vērsts uz dubultu formalitāšu novēršanu, proti, citā dalībvalstī jau izpildītu formalitāšu jaunu izpildi.

65. Savukārt Vācijas valdība apgalvo, ka ar LESD 49. un 54. pantu tiek pieļauts attiecīgais pienākums, jo tas esot attaisnots ar primāru vispārējo interešu apsvērumu, tas ir, godīgas tirdzniecības aizsardzību. Proti, attiecīgais pienākums neesot diskriminējošs, tas ļaujot atbilstoši sasniegt izvirzīto mērķi un esot samērīgs. Vācijas tiesas, kas pārvalda reģistru, īstenota atbilstoša izpēte par iespējamu nepiemērotības iemeslu pastāvēšanu nenodrošinātu šī mērķa sasniegšanu tikpat adekvāti. Šāda izpēte būtu iespējama tikai tad, ja pastāvētu jau gatava informācijas automātiskas apmaiņas starp dalībvalstu reģistriem sistēma – sistēma, kas pirmo reizi paredzēta tikai Direktīvas 2017/1132 13.i pantā, kas ieviests ar Direktīvu 2019/1151. Turklāt *GmbHG* 8. pantā paredzētais pienākums sniegt apliecinājumu esot atbilstošs, ņemot vērā, ka tā mērķis ir preventīvi nodrošināt, lai valsts tiesībās paredzētie nepiemērotības iemesli netiktu apieti, dibinot citā dalībvalstī reģistrētu sabiedrību filiāles.

*2. Vērtējums*

*a) Šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā piemērošana citās dalībvalstīs dibinātu sabiedrību filiālēm*

66. Vispirms ir jānorāda, ka otrajā prejudiciālajā jautājumā minētie pienākumi tiek piemēroti preventīvi un vispārīgi sabiedrībām, kas jau ir nodibinātas saskaņā ar citas dalībvalsts tiesībām, un šādu sabiedrību vadītājiem, pat ja pēdējie minētie ir reģistrēti kā šo sabiedrību vadītāji savā reģistrācijas dalībvalstī. Šo pienākumu piemērošana citās dalībvalstīs reģistrētu sabiedrību vadītājiem tātad ir balstīta uz pieņēmumu, ka Vācijas tiesībās paredzētie šķēršļi sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā ir piemērojami šiem vadītājiem [21].

67. Ņemot vērā šo secinājumu 56. punktā izklāstītos apsvērumus, Savienības likumdevējs uzskata, ka šādi šķēršļi ir saistīti ar nosacījumiem par sabiedrību dibināšanu vai – attiecīgā gadījumā – to filiāļu reģistrāciju.

[21] Šajā ziņā, atbildot uz Tiesas jautājumu, Komisija norādīja, ka otrajā prejudiciālajā jautājumā minēto pienākumu iedarbība ir tāda, ka Vācijas tiesības vadītāju atstādināšanas no amata jomā kļūst piemērojamas citās dalībvalstīs reģistrētu sabiedrību, kas vēlas izveidot filiāli Vācijā, vadītājiem. Turklāt, atsaucoties uz likumdošanas procesa laikā iesniegtajiem dokumentiem, Vācijas valdība norāda, ka "vienīgais mērķis šajā gadījumā ir novērst to, ka personas, kuras saskaņā ar Vācijas tiesībām nav piemērotas, piemēram, personas, kuras nevarētu kļūt par sabiedrības ar ierobežotu atbildību vadītājiem, reģistrē filiāli Vācijā kā ārvalstu sabiedrības pārstāvji".

68. LESD 54. pantā minētajām sabiedrībām ir tiesības veikt darbību citā dalībvalstī, tostarp ar filiāles starpniecību, un attiecībā uz šīm sabiedrībām to juridiskās adreses, centrālās pārvaldes vai galvenās uzņēmējdarbības vietas atrašanās vieta ir faktors, kas nosaka to sasaisti ar dalībvalsts tiesību sistēmu [22]. Šo sabiedrību brīvība veikt uzņēmējdarbību ietver tostarp minēto sabiedrību dibināšanu un vadīšanu ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādus savām sabiedrībām paredz tās dalībvalsts tiesību akti, kurās notiek šī uzņēmējdarbība. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Vācijas tiesībās paredzēto šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā piemērošana, šķiet, nav balstīta uz apsvērumu, ka filiāles atrašanās Vācijā nozīmē, ka sabiedrība ir pilnībā saistīta ar šīs dalībvalsts tiesību sistēmu [23].

69. Šādos apstākļos, protams, ir taisnība, ka filiāles reģistrācijas pakļaušana papildu nosacījumiem, kas rada šos šķēršļus citas dalībvalsts tiesībās, nevis sabiedrības reģistrācijas dalībvalsts, ar kuru šī sabiedrība ir saistīta, tiesībās, nenozīmē brīvības veikt uzņēmējdarbību noliegumu [24]. Tomēr tas padara reģistrāciju grūtāku un tādējādi ierobežo brīvību veikt uzņēmējdarbību [25].

70. Tāpat ir taisnība, ka konkrētie nosacījumi attiecas nevis uz pašu sabiedrību, bet gan tieši uz sabiedrības vadītāja personīgo piemērotību. Tomēr minēto nosacījumu neievērošana nozīmē, ka šīs sabiedrības filiāles reģistrācija tiek atteikta. Līdz ar to ir jāuzskata, ka šķēršļi saskaņā ar Vācijas tiesībām dibinātu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā netiek piemēroti sabiedrību pašas darbības ietvaros, bet gan attiecas uz sabiedrības dibināšanu vai tās vēlāko darbības veikšanas vietu citā dalībvalstī [26].

71. Turklāt spriedumā *Segers* [27] Tiesa uzskatīja, ka diskriminācija attiecībā uz direktora sociālo nodrošinājumu atkarībā no viņa vadītās sabiedrības juridiskās adreses atrašanās vietas, netieši ierobežo citas dalībvalsts sabiedrību brīvību veikt uzņēmējdarbību attiecīgajā dalībvalstī ar pārstāvniecības, filiāles vai meitasuzņēmuma starpniecību. *A fortiori* tādu papildu nosacījumu piemērošana, kuri rada šķēršļus sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, arī ierobežo šo brīvību.

22 Skat. spriedumu, 2003. gada 30. septembris, *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 97. punkts un tajā minētā judikatūra).

23 Iesniedzējtiesa norāda, ka otrajā prejudiciālajā jautājumā minētie pienākumi ir piemērojami arī "ārvalstu sabiedrībām, kurām ir ārvalstu vadītāji un kuras ir dibinātas ārvalstīs, un kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta ir ārvalstīs". Attiecībā uz šo problemātiku skat. Avout, L., "L'entreprise et les conflits internationaux de lois", *Recueil des cours de l'Académie de La Haye*, 2019, 397. sēj., 264. lpp.

24 *A contrario* attiecībā uz dalībvalsts tiesībām neatzīt tiesībspēju sabiedrībai, kas ir dibināta saskaņā ar citas dalībvalsts tiesību aktiem, kuras teritorijā atrodas tās juridiskā adrese, un kas pārceļ savu faktiskās atrašanās vietu uz pirmo minēto valsti, skat. spriedumu, 2002. gada 5. novembris, *Überseering* (C-208/00, EU:C:2002:632, 93. punkts). Pēc analoģijas skat. arī manus secinājumus lietā *McCarthy* u.c. (C-202/13, EU:C:2014:345, 138. un 139. punkts).

25 Šajā nozīmē attiecībā uz šķēršļu piemērošanu iecelšanai amatā citā dalībvalstī dibinātu sabiedrību filiālēs skat. Ebke, W. F., "The "Real Seat" Doctrine in the Conflict of Corporate Laws", *The International Lawyer*, 2002, 36. sēj., 1031. lpp., 112. zemsvītras piezīme; Gerner-Beuerle, C., Mucciarelli, F., Schuster, E., Siems, M., "Study on the Law Applicable to Companies. Final Report", *Publications Office of the European Union*, 2016, Luksemburga, 139. lpp., Sørensen, K. E., "Branches of Companies in the EU: Balancing the Eleventh Company Law Directive, National Company Law and the Right of Establishment", *European Company and Financial Law Review*, 2014, 11.(1.) sēj., 83. lpp.; kā arī Tridimas, T., "Abuse of Rights in the EU Law: Some Reflections with Particular Reference to Financial Law", de la Feria, R., Vogenauer, S. (red.), *Prohibition of Abuse of Law*: *A New General Principle of EU Law*?, Hart Publishing, Oksforda – Portlenda, 2011, 178. lpp.

26 Skat. *a contrario* spriedumu, 2015. gada 10. decembris, *Kornhaas* (C-594/14, EU:C:2015:806, 28. punkts). Šajā spriedumā Tiesa uzskatīja, ka tādas valsts tiesību normas piemērošana, kura nekādi neattiecas ne uz sabiedrības dibināšanu attiecīgajā dalībvalstī, ne arī uz tās turpmāko uzņēmējdarbību citā dalībvalstī un kura savukārt ir piemērojama šīs sabiedrības darbības ietvaros, nevar ietekmēt brīvību veikt uzņēmējdarbību.

27 Spriedums, 1986. gada 10. jūlijs (79/85, EU:C:1986:308, 15. punkts).

72. Šajā kontekstā dalībvalsts, kurā tiek iesniegts filiāles reģistrēšanas pieteikums, var veikt pasākumus, lai novērstu noteiktu pilsoņu mēģinājumus apiet valsts tiesību aktus, izmantojot ar Līgumu sniegtās iespējas [28]. Tāpēc ir jānosaka, vai – attiecībā uz citās dalībvalstīs dibinātu sabiedrību filiālēm – tādā dalībvalstī spēkā esošu šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā piemērošanu var pamatot, ņemot vērā šo mērķi.

*b) Par brīvības veikt uzņēmējdarbību ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanu*

73. No Tiesas judikatūras izriet, ka jēdziens "tiesību ļaunprātīga izmantošana" ir autonoms Savienības tiesību jēdziens, saskaņā ar kuru, "lai konstatētu, ka prakse ir ļaunprātīga, pirmkārt, ir jābūt objektīvu apstākļu kopumam, no kuriem izriet, ka, lai arī formāli tiek ievēroti [Savienības] tiesiskajā regulējumā paredzētie nosacījumi, šajā tiesiskajā regulējumā izvirzītais mērķis nav sasniegts. Otrkārt, tās priekšnoteikums ir subjektīvs elements, proti, vēlme iegūt [Savienības] tiesiskajā regulējumā paredzētu priekšrocību tā, ka atbilstošie priekšnoteikumi tās iegūšanai tiek radīti mākslīgi" [29].

74. Ņemot vērā mērķus, ko paredzēts sasniegt ar Savienības tiesību normām, uz kurām ieinteresētās personas nedrīkst atsaukties krāpnieciskā vai ļaunprātīgā nolūkā, Tiesa spriedumā *Centros* [30], šķiet, ir nošķīrusi valsts tiesību normas, kuru piemērošanu ieinteresētās personas centās apiet: no vienas puses, normas, kas reglamentē sabiedrību dibināšanu, un, no otras puses, normas, kas attiecas uz noteiktu profesionālo darbību veikšanu. Šajā ziņā Tiesa uzskatīja, ka attiecīgās valsts tiesību normas pilnībā ietilpa šajā pirmajā kategorijā un ka šīs lietas apstākļos to piemērošana nebija attaisnojama ar cīņu pret brīvības veikt uzņēmējdarbību ļaunprātīgu izmantošanu. Doktrīnā no tā tika secināts, ka var būt vieglāk atsaukties uz ļaunprātīgu izmantošanu gadījumos, kad nodoms ir izvairīties no tādu noteikumu piemērošanas, kuri attiecas uz noteiktu profesionālo darbību veikšanu [31].

75. Tomēr Vācijas tiesībās paredzētie šķēršļi sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā ir piemērojami attiecībā uz jebkuru profesionālo darbību, kas tiek veikta ar filiāles starpniecību, un, ņemot vērā ar Direktīvu 2019/1151 ieviestās izmaiņas, tie ir saistīti ar sabiedrību dibināšanas vai filiāļu reģistrācijas nosacījumiem [32].

76. Turklāt no judikatūras izriet – nevar sistemātiski un vispārīgi prezumēt, ka pastāv ļaunprātīga izmantošana vai krāpšana. Atteikums īstenot brīvību veikt uzņēmējdarbību ļaunprātīgas vai krāpnieciskas rīcības dēļ ir jāizvērtē katrā gadījumā atsevišķi [33].

77. Šajā kontekstā neviena norāde, objektīva vai subjektīva, neļauj uzskatīt – tas, ka pamatlietā tiek lūgts reģistrēt filiāli komercreģistrā, ir ļaunprātīga vai krāpnieciska rīcība. Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka nav skaidri zināms, vai šajā gadījumā vadītājam ir šķērslis viņa iecelšanai amatā saskaņā ar Vācijas tiesībām, un nekas neliecina par to, ka šāds aizliegums

[28] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 25. oktobris, *Polbud – Wykonawstwo* (C-106/16, EU:C:2017:804, 39. punkts).

[29] Skat. spriedumu, 2000. gada 14. decembris, *Emsland-Stärke* (C-110/99, EU:C:2000:695, 52. un 53. punkts).

[30] Skat. spriedumu, 1999. gada 9. marts, *Centros* (C-212/97, EU:C:1999:126, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).

[31] Šajā nozīmē skat. Sørensen, K. E., "The fight against letterbox companies in the internal market", *Common Market Law Review*, 2015, 25.(1.) sēj., 92. lpp., un Munari, F., Terrile, P., "The Centros case and the rise of an EC market for corporate law", no: Ferrarini, G., Hopt, K. J., Wymeersch, E. (red.), *Capitalmarket in the Age of the Euro*: *Cross-Border Transactions, Listed Companies and Regulation*, Kluwer Law International, Hāga, Londona, Ņujorka, 2002, 47. lpp.

[32] Skat. šo secinājumu 56. punktu.

[33] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1999. gada 9. marts, *Centros* (C-212/97, EU:C:1999:126, 25. punkts). Skat. arī Tridimas, T., "Abuse of Rights in the EU Law: Some Reflections with Particular Reference to Financial Law", de la Feria, R., Vogenauer, S. (red.), *Prohibition of Abuse of Law: A New General Principle of EU Law*?, Hart Publishing, Oksforda – Portlenda, 2011, 178. lpp.

pastāvētu. Saskaņā ar Vācijas tiesībām paredzēto šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā preventīva un vispārināta piemērošana, kā arī otrajā prejudiciālajā jautājumā minēto pienākumu, lai cīnītos pret brīvības veikt uzņēmējdarbību ļaunprātīgu izmantošanu, preventīva un vispārināta piemērošana, šķiet, ir balstīta uz pieņēmumu, ka ikviena filiāles reģistrācija Vācijā tiek veikta, lai izvairītos no šiem šķēršļiem. Taču, ņemot vērā iepriekšējā punktā izklāstītos apsvērumus, ne šo nosacījumu piemērošanu, ne arī šo pienākumu piemērošanu šajā ziņā nevar uzskatīt par saderīgu ar LESD 49. un 54. pantu.

78. Papildus Vācijas valdība norāda, ka ar Direktīvu 2019/1151 ieviestās izmaiņas attiecībā uz atstādinātajiem vadītājiem [34] liecina, ka dalībvalstīm saskaņā ar šo direktīvu paliek tiesības pašām noteikt, kā definēt sabiedrības pārstāvim nepieciešamo personīgo piemērotību. Šī valdība uzskata, ka nav iemesla, lai dalībvalstis nevarētu izmantot instrumentu, kas ir ļaunprātīgas izmantošanas preventīva kontrole.

79. Šie apsvērumi, kas nav piemērojami pamatlietā, tomēr neliek apšaubīt šo secinājumu iepriekšējos punktos paustos apsvērumus.

80. Protams, Direktīvas 2019/1151 3. apsvērumā ir noteikts, ka tās mērķis ir paredzēt nepieciešamo aizsardzību pret ļaunprātīgu izmantošanu un krāpšanu. Šajā kontekstā šīs direktīvas 23. apsvērumā dalībvalstīm ir ļauts atteikties kādu konkrētu personu iecelt sabiedrības vai filiāles vadītāja amatā, ņemot vērā ne tikai minētās personas līdzšinējo darbību konkrētās dalībvalsts teritorijā, bet, ja tas paredzēts valsts tiesību aktos, – arī informāciju, ko sniegušas citas dalībvalstis. Tāpat 24. apsvērumā ir norādīts – lai nodrošinātu, ka visas personas, kas mijiedarbojas ar sabiedrībām vai filiālēm, ir aizsargātas un ka tiek novērsta krāpnieciska vai cita ļaunprātīga darbība, dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāspēj pārbaudīt, vai personai, kuru plānots iecelt vadītāja amatā, nav aizliegts veikt vadītāja pienākumus.

81. Saskaņā ar Direktīvas 2019/1151 projekta pamatojumu [35] Direktīvas 2017/1132, kas grozīta ar šo pirmo direktīvu, 13.i pantā ir paredzēts tiesiskais regulējums dalībvalstīm, lai tās varētu pieprasīt informāciju no citām dalībvalstīm par vadītājiem, kas atstādināti no amata. Šī tiesību norma ļauj pārbaudīt citās dalībvalstīs, vai persona, kuru ir pieteikts reģistrēt kā vadītāju, ir atstādināta no vadītāja amata citā dalībvalstī, pamatojoties uz minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

82. Direktīva 2019/1151 ir balstīta uz pieņēmumu, ka šajā tiesiskajā regulējumā sistemātiskas un vispārinātas ļaunprātīgas vai krāpnieciskas rīcības, kas izpaužas kā sabiedrības dibināšana citā dalībvalstī, lai izvairītos no aizlieguma ieņemt vadītāja amatu, novēršanu var īstenot sabiedrības dibināšanas dalībvalstī. Tieši šādā kontekstā dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2017/1132, kas grozīta ar Direktīvu 2019/1151, 13.i panta 2. punkta otro teikumu var atteikties iecelt personu sabiedrības vai filiāles vadītāja amatā, ja minētā persona ir atstādināta no vadītāja amata citā dalībvalstī.

83. Šo apsvērumu apstiprina citu ar Direktīvu 2019/1151 ieviesto tiesību normu analīze.

[34] Saskaņā ar Direktīvas 2017/1132, kas grozīta ar Direktīvu 2019/1151, 13.i pantu "vadītāji" ir vismaz personas, kas minētas pirmās minētās direktīvas 14. panta d) punkta i) apakšpunktā, proti, personas, kuras kā saskaņā ar tiesību aktiem izveidota struktūra vai kā jebkuras šādas struktūras locekļi ir pilnvarotas pārstāvēt sabiedrību darījumos ar trešajām personām un tiesvedībās. Šajā ziņā no šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas izmantoto terminoloģiju "sabiedrības vadītājs" faktiski ir šīs sabiedrības likumīgais pārstāvis. Tādējādi viņu var uzskatīt par "vadītāju" iepriekš minēto tiesību normu izpratnē.

[35] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz digitālo rīku un procesu izmantošanu sabiedrību tiesībās groza Direktīvu (ES) 2017/1132, COM(2018) 239 *final*, 15. lpp.

84. Kā apgalvo Komisija, saskaņā ar Direktīvas 2017/1132, kas grozīta ar Direktīvu 2019/1151, 13.g panta 3. punkta f) apakšpunktu sabiedrību izveides tiešsaistē noteikumi, kas jānosaka dalībvalstīm, tostarp ietver noteikumus par "procedūrām, lai pārbaudītu vadītāju iecelšanu". Šīs direktīvas 28.a pantā ir ietverti līdzīgi noteikumi par filiāļu reģistrāciju tiešsaistē. Tomēr to jomu uzskaitījums minētās direktīvas 28.a panta 3. punktā, kurās dalībvalstīm ir jānosaka paredzētie noteikumi, lai gan tas ir ļoti analogs tam, kas ir ietverts 13.g pantā, neietver atsauci uz vadītāju pārbaudes procedūrām.

85. Vēl ir jāpārbauda, vai brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu, kas izriet no Vācijas tiesībās paredzēto šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā piemērošanas, var attaisnot ar citiem iemesliem, uz kuriem atsaucas gan iesniedzējtiesa, gan Vācijas valdība, proti, ar kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzību.

*c) Par kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzību*

86. Lai gan kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzība ir primārs vispārējo interešu apsvērums [36], pasākumiem, kas pamatoti ar šo apsvērumu, ir jāatbilst arī nediskriminācijas, efektivitātes un samērīguma kritērijiem, kas atgādināti šo secinājumu 59. punktā.

87. Vispirms, tā kā Vācijas tiesībās noteiktie šķēršļi sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā tiek piemēroti arī attiecībā uz Vācijā reģistrētām sabiedrībām, nekas neliecina par to, ka šie nosacījumi tiek piemēroti diskriminējoši.

88. Turpinājumā attiecībā uz kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzību, protams, ir taisnība – tas, ka persona, kas ir likumīgi iecelta par citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības vadītāju, saskaras ar šķēršļiem tās iecelšanai amatā, kuri paredzēti *GmbHG* 6. panta 2. punkta otrā teikuma 2. un 3. punktā un trešajā teikumā, obligāti nenozīmē, ka ar filiāles starpniecību šī persona nav pilnvarota pārstāvēt sabiedrību darījumos ar trešajām personām.

89. Tomēr Vācijas tiesībās šķēršļi sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, pirmkārt, izpaužas kā tiesas vai iestādes noteikts aizliegums veikt tādu profesionālu darbību vai nodarboties ar tādu komercdarbību, kas sakrīt ar filiāles darbību. Šāds aizliegums ir noteikts tieši tirdzniecības aizsardzībai. Otrkārt, šķēršļi sabiedrības vadītāja iecelšanai amatā ir arī tie, kas izpaužas kā notiesājošs spriedums par atsevišķiem tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem, proti, nodarījumiem, kas saistīti ar maksātnespēju, nodarījumiem, kas izpaužas kā viltotas vai nepareizas informācijas sniegšana par uzņēmējdarbību, un nodarījumiem, kas ir krāpšana. Vēlme aizsargāt godīgus komercdarījumus var attiekties tikai uz šiem notiesājošajiem spriedumiem.

90. Visbeidzot attiecībā uz samērīgumu es uzskatu, ka Vācijas tiesībās noteikto šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā piemērošana, šķiet, nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi, kas izvirzīts ar šo šķēršļu piemērošanu. Lai gan šie šķēršļi attiecas arī uz personām, kas jau ir likumīgi reģistrētas kā sabiedrību vadītāji citās dalībvalstīs, tā kā šie šķēršļi Savienības līmenī nav saskaņoti, nav iemesla pieņemt, ka ikviena dalībvalsts paredz līdzīgus šķēršļus, līdz ar to Vācijas tiesībās noteikto šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā piemērošana novestu pie šķēršļu vai formalitāšu dubultošanās. Turklāt sabiedrības izveidošanas brīdī nav iespējams iepriekš paredzēt visus lēmumus, ko tā pieņems attiecībā uz tās filiāļu reģistrāciju. Tādējādi nav izslēgts, ka dalībvalsts, kurā sabiedrība ir reģistrēta, nevar pilnībā nodrošināt, ka tiek ievēroti šīs sabiedrības

[36] Skat. spriedumu, 2012. gada 12. jūlijs, *VALE* (C-378/10, EU:C:2012:440, 39. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2003. gada 30. septembris, *Inspire Art* (C-167/01, EU:C:2003:512, 140. punkts).

filiāles uzņemošajā dalībvalstī spēkā esošie pienākumi, kas saistīti ar iecelšanu amatā. Turklāt šo šķēršļu piemērošana ļauj nodrošināt tiesas un administratīvo iestāžu aizliegumu veikt konkrētu profesionālu darbību vai nodarboties ar konkrētu komercdarbību efektivitāti Savienības teritorijā.

91. Rezumējot – tas, ka filiāles reģistrācija tiek pakļauta papildu nosacījumiem, kas paredzēti dalībvalsts, kura nav reģistrācijas dalībvalsts, tiesībās, radot šķēršļus sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, kā tas ir Vācijas tiesībās, ir brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums. Tomēr šo ierobežojumu var pamatot ar kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzību.

92. Tagad ir jānosaka, vai tas pats ir konstatējams attiecībā uz otrajā prejudiciālajā jautājumā minētajiem pienākumiem. Šķēršļu sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, kas izriet no valsts tiesību aktiem, piemērošanas saderība ar Savienības tiesībām nenozīmē, ka tas pats attiecas uz visiem pasākumiem, kas saskaņā ar šiem tiesību aktiem ļauj pārbaudīt šo šķēršļu neesamību.

*d) Par attiecīgo pienākumu pamatojumu ar kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzību*

93. Tā kā otrajā prejudiciālajā jautājumā minētie pienākumi ir piemērojami ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Vācijas tiesībās paredzētie šķēršļi sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, nav iemesla uzskatīt, ka šie pienākumi tiek piemēroti diskriminējoši.

94. Attiecībā uz pienākuma sniegt apliecinājumu, ka šādi šķēršļi nepastāv, efektivitāti šī pienākuma efektivitāte saskaņā ar kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzību ir atzīta Direktīvā 2019/1151. Direktīvas 2017/1132 13.i panta 2. punktā, kas ieviests ar Direktīvu 2019/1151, lasot to kopā ar šīs pēdējās minētās direktīvas 23. un 24. apsvērumu, ir paredzēts – lai nodrošinātu, ka visas personas, kas mijiedarbojas ar sabiedrībām, ir aizsargātas, dalībvalstis var pieprasīt, lai "personas, kas piesakās uz vadītāja amatu, apliecinātu, ka tās ir informētas par visiem apstākļiem, kuru rezultātā varētu notikt atstādināšana no amata attiecīgajā dalībvalstī".

95. Tā kā nepastāv informācijas par šķēršļiem sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā automātiskas apmaiņas sistēma, šis pienākums, šķiet, nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu kreditoru un godīgas tirdzniecības aizsardzības mērķi, neuzliekot attiecīgajām personām pārmērīgu slogu. Turklāt šķiet, ka to filiāles reģistrācijas dalībvalsts prevalējošo imperatīvo normu zināšana, ar kurām tiek radīti tādi šķēršļi, kas saistīti ar uzticamību komercdarbībā, kādi ir paredzēti Vācijas tiesībās, nenozīmē, ka ir nepieciešams veikt ārkārtīgi padziļinātu šo tiesību izpēti.

96. Lai gan pienākums sniegt apliecinājumu, ka nepastāv šķēršļi sabiedrību vadītāju iecelšanai amatā, ir pamatots, tas tā nav attiecībā uz pienākumu sniegt apliecinājumu, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis ir informējis vadītāju par viņa pienākumu sniegt šajā ziņā neierobežotu informāciju tiesai.

97. Proti, nav pamatojuma tam, lai šo apliecinājumu noteikti sniegtu vadītājs, nevis persona, kas viņu ir informējusi par pienākumu sniegt jebkādu informāciju tiesai, kura pārvalda reģistru. Turklāt pienākums sniegt minēto apliecinājumu drīzāk izriet no valsts tiesību normām krimināltiesiskās atbildības jomā. Ja šāds apliecinājums netiktu pieprasīts, ieinteresētajai personai būtu tiesības nepaziņot par atsevišķiem notiesājošiem spriedumiem, un par šiem nepatiesajiem paziņojumiem paredzētie sodi viņa gadījumā nebūtu piemērojami. Dalībvalsts interesi izvērst

vadītāju krimināltiesiskās atbildības tvērumu, attiecinot to arī uz paziņojumiem, kas attiecas uz šķēršļu pastāvēšanu viņu iecelšanai amatā, nevar obligāti pielīdzināt kreditoru aizsardzības interesēm. Pietiktu tikai ar to, ka vadītāji principā nav atbrīvoti no šo notiesājošo spriedumu paziņošanas.

98. Pilnības labad – iepriekš minētie apsvērumi neskar krimināllietu, kas paredzēti par otrajā prejudiciālajā jautājumā minētajiem pienākumiem, atbilstību Savienības tiesībām.

## V. Secinājumi

99. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai uz *Bundesgerichtshof* (Federālā augstākā tiesa, Vācija) otro jautājumu atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1132 (2017. gada 14. jūnijs) attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem ir jāinterpretē tādējādi, ka par "nodošanas atklātībā pienākumu" šīs direktīvas 30. panta izpratnē nav uzskatāmi pienākumi, ar kuriem, iesniedzot pieteikumu par citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību filiāles reģistrēšanu komercreģistrā, tiek noteikts, ka sabiedrības vadītājam ir jāsniedz apliecinājums, ka attiecībā uz viņu nepastāv nekādi no valsts tiesībām izrietoši šķēršļi viņa iecelšanai vadītāja amatā – tiesas vai iestādes noteikta aizlieguma veikt tādu profesionālu darbību vai nodarboties ar tādu komercdarbību, kas pilnībā vai daļēji sakrīt ar sabiedrības uzņēmējdarbības priekšmetu, formā vai notiesājoša sprieduma par konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir stājies spēkā, formā – un ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis ir viņu informējis par pienākumu šajā ziņā sniegt neierobežotu informāciju tiesai.

2) LESD 49. un 54. pantam nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, iesniedzot pieteikumu par citā dalībvalstī reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību filiāles reģistrēšanu komercreģistrā, sabiedrības vadītājam ir jāsniedz apliecinājums, ka nepastāv šādi šķēršļi viņa iecelšanai amatā.

3) LESD 49. un 54. pantam neatbilst tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru šīs sabiedrības vadītājam ir jāsniedz apliecinājums, ka notārs, līdzīgas juridiskas profesijas pārstāvis vai konsulāta ierēdnis ir viņu informējis par pienākumu šajā ziņā sniegt jebkādu informāciju tiesai.